

ség, hogy a szenvedélyességtől menten tárgyaljuk az ügyet, melynek — fájdalommal esküszöm — a tanár urakon kívül, a közgyűlés tagjai között is akadnak pártolói, a kik nem iszonyodnak a gondolatától, hogy a gyűléses eszmének keresztülvitele által az iskolát egy oly inézetű minőségű, a minőség az ügyre vezetett „Zuehlhaus” ad fogalmat.

A tisztelt tanár ur, ki ez ügyben az előadó szerepét vállalta magára „didaktikai” szempontból is kívánatosnak állította, a testi fenyték mértékét alkalmazásait az iskolában.

Hogy ez valóban így volna, minden habozás nélkül tagadása vehetjük; ámbar nem tudjuk fölfogni, hogy a didaktikai szempont miért említettett éppen ezen alkalomnál? Mivel köztudomású tények alapján szereshető tapasztalatok kétségtelenül bizonyítják, hogy a testi fenyték az iskolában éppen didaktikai szempontból nem alkalmazhatók. Míg a „pálcza” által a növendék az iskola látogatásától elriasztatik, addig az ésszerű oktatás kedvet szerez a legpajkosabb, talán a legromlottabb gyermeknek is.

Magyarországon az általános köznevelés tekintetében ma már alig állunk hátrább az osztrák örökös tartományoknál, — persze Németországhoz nem hasonlíthatjuk magunkat, — de ha a statisztika nem esal, hazánkban jelenleg általános köznevelés az iskolalátogatás 68 százaléka szálit. Minek köszönhető ezen az összehasonlításokból is kitűnik nem természetes, nem fokozatos haladás? Talán az általános tanoktelezettéggé életbejuttatásának? Felelet: nem, mivel a kötelezettség dacára 37 százaléknál sem részesül tanításban; de ha részben ennek tulajdonítjuk, egyszemre véve mégis egészen más: a mindinkább tökéletesbül okserü nvelés módjaitól elő haladás, mely okserü nvelés a testi fenyték mellőlésevel a józan elmélet s meggyőző gyakorlati példák által véli a gyermek értelmi fejlettségét inkább előmozdítatónak.

Amaz évt, hogy Angliában már 3 év előtt az iskolákba ismét behozott a testifenytték: csak állított, de nem bizonyított be. De ha így volna is, csak névben nem iránadó, akkor mikor tudjuk, hogy a testifenytték alkalmazása iskoláinkban, egyes tanítókat miy szelőségre enged ragadtatni, midőn kedélyállapotuknak, indulataiknak, korlátn hatásmódok-uknak, a tanítványok irányában pálcza ütésekkél adtak kifejezést. Hány ártatlan gyermek esett ez okból áldozatul! Erre a régi emberek még visszaemlékezhetnek. Az iskola és tanító, egyaránt gyűlölt volt a tanítvány előtt. A szülők alig voltak képesek arra bírni gyermekeiket, hogy iskolába menjenek; féltek, remélt-k, ha kőzedett a reggel, el volt úgy a gyermek nyugalma s nagy ritkán volt képes a pálczától való megemléstől, a gyöngye egy éven keresztül is az a b. o. t. elhajlítani. Hogy ez így volt, tagadni azt hiszük nem fogja senki.

Hat ezt az állapotot akirák ismét megemléstenteni a debreczeni tanár urak.

A fővárosból.
Seemann-Lieszkovszky-ügy. A becsületbírák Lieszkovszky pártbajkeletének nyilvánították. Első oknál azt hozta fel a bíróság, hogy Lieszkovszky Boldog könyvkötőt feladta

a miért padlásán szűdohányt tartott, a minék tudomására Boldog szakácsnéja utján jutott, mivel annyira intim viszonya volt, hogy még pénzt is elfogadott tőle. Ezenkívül konstatació még a bíróság, — hogy Lieszkovszky katonakorában Kazy nevű pjtásáról pofont kapott s est is feladta. Kiderült továbbá, hogy Lieszkovszky álnév alatt tartott lakásokban, melyekben szocialdemokratákkal érintkezett, hogy d. csára több rendbeli elfogatásának soha husamosabban letartóztatott, mi egyútrévast sejtette a becsületbírással, hogy rendőrkém, agent provocateur s úgy látszik ez lebegett a bíróság szeméi előtt akkor, midőn határozatát hozta.

Tolvaj ügyvédet kísért be tegnap a rendőrség, dr. Grünfeld Ignác személyében. Ezen szenzációs esemény, mely az ügyvédet bíróságra viendi, a Scheibel-féle keresztutcai gőzfürdőben kezdődött, a hol Grünfeld együtt fordított Palanczka Vincze pincézzel, a ki a pénztárnál átadta 167 frany készpénzt, aranylánczát és ezüst óráját, a szekrényke kulcsát pedig, melyben a tárgyak foglaltattak, zsebébe dugta. Grünfeld azonban, kiél ez eset már nem első, onnan kilopta a kulcsot, s a pénztárnál Planczka holmiját elvitte, mely azonban Grünfeld anyjánál, a hol a rendőrök keresték, megkerült. Vallatások az ablakon keresztül kiugrott a Gránátos-utcaiba, de pörül járt, mert összetörtött állapotban újra a rendőrség kezéi közé került.

ÜJ DONSÁGOK.

* Egy állandó nyári szinkör építése tárgyában indult meg legújabbban mozgalom városunkban, a mely a nyírvilág inkább érdemel figyelmet, mivel a viszony Debreczen és Nagyvárad között a nyári szinkörrel illetőleg kezd oly feszessé válni, hogy egy szinkörigató, ki a debreczeni szinkörre aspirál, kell hogy melősságán állónak tarisa az adott körülmények között a nagyváradit fabódé után eszenegni; egyébiránt tudjuk a mu tól, hogy Nagyváradon csak az „igények” nagyok, a pártolók kicsiny; akármilyen legyen a szintársulat, működésének eredménye csak d. fozit lesz Nagyváradon, melyet helyre pótolni a debreczeni téli szison van hivatva. Hát ennél több eredményt is ellehet érni Debreczenben, s legalább a társulat nincz kitére egyesek „ulfinom” izlésű zaklatásainak. Örömmel üdvözöljük engedőre a mozgalmat, mint oly életrevaló eszmét, melyet pártolni minden műveit embernek kötelessége.

* Az aszfalt járdák javítása már megkezdett városunkban.

* A kisbirtokok számára felállított „kisbirtokok földhitelezése” működését megkezdvén kölesönök szolgálatát. Azoknak, kik nem az inézethez fordulnak kölcsönt, nem lesz rossz tudni a következőket: Az inézet csak oly földbirtokra ad kölcsönt, mely rendszeresen van telekényvezve, a melynek értéke az inézet által legalább 600 fróban ragadtat el. A kölcsön adott összegre soha nem leend 300 forintnál kisebb s 6000 frtnál nagyobb. A kamat megfelelő az inézet által kibocsátott záloglevelek 5 1/2 %-os kamat lábának. A kölcsönkérvény felszerelése következő: Ha a központi inézethez fordul az illető, ez esetben mindennemű folyamodvány bélyegmen-

tes; s a kölcsönkérvényhez mulhatlanul mellékelendő: a telekényvi kivonat, a kataszteri birókir és az adókönyv még pedig mindegyik a kiadmányozó hivatal által hitelesített alakban Jogi tekintetben a folyamodványi kérelmek, hogy a feljártól földbirtok tulajdonjoga korlátlanul folyamodóillette; ha több tulajdonos létezik, valamennyi egyetemleges beleegyzése szükséges mellet ad kölcsönt. Végül megemlítjük, miszerint a kölcsönügylet lebonyolításához szükséges összes minták az inézet felet jelszámú háznál levő ígató hivatásban 30 krét kaphatók és kívánatra — a postabér előleges beküldése mellett — postán is megküldenek.

* Köszönetnyilvánítás. Mind azok, kik felejtethet-n keres nön tegnap történt temetésénél, megjelenésük által, megmérhetlen fájdalommal osztoztok ottak, fogadják egy részemről, mint szerencsétlen családom nevében is, legközelebbi köszönetemet Debreczen Jul. 26. Péter Gábor.

* Az „Ébresztő” Napló rovatában „Lész már” ca. újdonságra vonatkozólag, hivatalos helyről azon értesítést vetük, hogy Kiszujtosa nyugtói végén igen is hozásfognak és pedig haladéknél a csatorna tisztításához, — de nem a kiszujtosi lakosok költségén — és ez folytatni fog miadaddig míg a folyó évi költség elő irányzatban „f. d. csatornára” ezim alatt felvett összeg megengedni. A hiányszám rész jövő évből fog híspítetni, addig is az egész utca tisztosítására az intézkedés megtehető.

* Felszólítás. A „Debreczen” 83 ik számában még ápril hó 28 án felszólított az I-ó ipartársulati bank felszólítás alatti felszólító bizottsága, hogy az 1875-ik éri kereskedelmi törvény 206. és 221. § hoz tartózkodja, az 1879-ik érvől kimutatást hozza nyilvánosságra. — Már ez év hetedik hónapja is mindjárt lejár és a lezárolás mikéntjéről még most sem tud senki semmit. Nyilvános felszólításunkat azon hozzáadással utjuk meg, hogy ha a felszólító bizottság törvényszabta kötelezettségének mielőbb nem tesszen eleget, az érdeklettek törvény utján fogják az illetőket köteletségük teljesítésére kényszeríteni. — Több érdekel.

* A halápi rablójútkost. Sza bó Lajos, ma reggel Aradon felakasztották. Szabó Lajos rendkívül megárgított gonosz volt, megmutatta ezt bűnügyének tárgyalása alatt, midőn egészen kihívólag viselte magát. Bz a természete nem hagyta el végnapjaiban sem. A siralomban, midőn kérdézték tőle, mi a kivánsága, azt felelte: „kiszabálni, hogy anyámat, a miert engem a világra hozott, a gyó u d. t. h. e. s. e. m. Az őt megöltökötnek pedig durván szolt: hogy illelték az én helyemen; mit láttok én rajtam csodálnivalót? — Kivégzése nyilvánosan történt, így horváz magával a „katonai” regula.

* A czeglédutcai nyári körben tegnap az előadás roppant nagy közönség nézte régig; a bevétel 10—20—40 kros. belépti jegyekből 470 frt körül volt. A mutatványokat nagyetéssel kísérték. A légu-rás kitűnően sikerült. * Emlékkő. Az 1879-ik évből a konyári sósót tartott Annabál alkalmával a fűrdő közönsége körében mozgalom indult meg, hogy a kedv-l fűrdő megalapításának, néhai Tornai Ferencnek emlékeztetésére emlékkő állítás-

sék fel. Az eszme viszhangra talált; a gyűjtés megindult, a tekintélyes összeg gyűlt össze e célra. (A befolyt adományok annak idején lapunkban is nyugtástattak.) Az emlékkő — mely igen csinos — elkészült, s szerdán fogják a konyári sósót kieszállítani. Az ünnepélyes leleplezés aug. 1-én, délután az Annabál alkalmával fog megtörténni, mely ünnepélyes megalapítási felhívjuk városunk t közönségének figyelmét.*

* Néhai Kutasi Ferencnek volt 184 1/2-iki honvédek, városi rendőrbiztosnak tegnap végtemetésén a n. é. közönség oly szép méltam. veit részt s oostozott a család s rokonság fájdalmában hogy ez nem késik lapunk utján n. é. közönségnek részvétért őszinte köszönetet mondani.

* Egy alprófeta szarolta a tudatlan köznépet ámitásaival Beregszászban a napokban. Neve Doka János állítólag feketesárdó illetőségű, ki is elfogatván, jelenleg a kir. ügyészségnél várja mistfikatori szerepének méltó jutalmát: —

(x) Nagyhatvan-utca 1576. számú házban (régí Vay-ház) lakik: Dr. Fáy Márk orvos- sebész-tudor és szülész. Rendel d. e. 9-ig, d. u. 3—4 óráig.

Jankó a kivándorló.

A sárosmegyei közép tudatosságát egyes lelketlen üzérk pompásan ki udják zsákmalnyolni. A szegény gyámoltalan tór, ki előtt valóságos Eldoradónak festik le Amerikát, aztán persze megbánja, hogy hallgatott a e-ábitó szavakra. Némelyikkel olyan eset is megis, hogy az ember szinte nevetni tudna rajta, ha nem volna annyira elcsorított.

A „N. Pester Journal” nak következő írják Eperjásról, egy sáro-i tótról: Jankó az abosi pályaudvarba tért be egy napon, hogy ott a vasura tül-n s Amerikába menjen. A pályaudvaron egy galicziai kaffiános szidóval találkezik, ki azelőtt sz. 6 falujában a keres-mat birta bérbe.

— Hova megy Jankó, kérdezte a szidó a parasztot, ki szerfelett örült, hogy ismerőssel találkozott.

— Amerikába.

— No hát akkor együtt utazhatunk, mondá a szidó, szálljon velem egy kosiba, majd az uton segítségére leszek.

Föl is ültek mindketten a vonatra, s este Oderbergbe értek. Az oderbergi pályaudvaron roppant tolongás volt; vonatok jöttek-mentek, az emberek a pénztárhoz tolongtak, úgy, hogy Jankónak egészen booskorába szállt a batorága. Félt, hogy az igazi vonatot elszalasztja s készpénzt elveszt, s azért régi börtönőzóját, melyben 170 frt volt, átadta a szidónak, hogy viselje gondját a válson a számára jegyet.

— Adja csak ide kedves barátom, mondá a forgó-fűrtő szidó, ugy is sok pénz van nálam, majd a többihez teszem. Majd mindjárt rátko jgejt.

Ezzel magához vette a pénztárcsát s a tőm-gben eltűnt. A paraszt roppant aggodal-

*) Kértenek a nagyvárad lapok e sorok átvetelére.

mek közt várt egy ideig, míg végre a szidó megjelent a jeggyel.

— Gyorsan csak, gyorsan, mert a vonat mindjárt elindul, szálljon fel, mondá Jankónak s ezzel betusakolta egy épen indulandó vonat coupéjába.

— S maga? kérdezte a tót a coupéból.

— Mindjárt megyek én is, mondá a derék ember s ezzel eltűnt. Csengenek mároszór, harmadszor, a vonat indul, a kaffiános szidó még sem mutatkozik. A paraszt aggodalmasan gondolt pénztárcsájára, de később mégis megnyugodott abban, hogy utitára valószínűleg lekésett a vonatról, s majd egy mássikkal utána megy. Végre a nagy fűrdőszidó elindult. A vonat ment, ment; másnap reggel felbred a tót, megdörzsöli szeméit, kitekint az ablakon. Elcsodálkozott, hogy milyen ismerős a táj. A vonat végre megáll, s a vonatvezető elküldte magát:

— „Abos!” Jankó majdhogy össze nem esett rémületében, mikor újra otthon találta magát. Mikor látta, hogy sem a derék szidó, sem 170 forintjának semmi nyoma, hájat kezdte tépni. Katégybeesve vándorolt ismét oda, a honnan elindult. Az abosi tótok közt pedig azóta talán már lábra is kaphatott e szidómód: Megjárta mint Jankó Amerikát.

Budapesti tőzsde. Julius 26. Ezüst — frt — kr; cs. és kir. arany frt 5.52 kr; 20 francos arany frt 9.31 kr.

Szabó József, felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Eladó szőlő.

A hatvan-utcai szőlőskertben egy igen szépen rendezett lugassal kerített, a legfinomabb szőlőfajokkal s közel 80 gyümölcsfával ellátott szőlő, — egy szilárd anyagból álló épülettel, borházzal stb., a borennyekkel, az idei termésel együtt minden perczben eladó. Ezen szőlő főleg nye az, hogy a legjobb vizzel ellátott kut, s a csészáz fundusán.

Erről bővebben tudakozhatni kisvárad-utca 2117. szám alatti háztulajdonosnánál.

Eladó cséplőgép.

Egy Clayton és Shuttleworth-féle szállítható, tisztító és szákoló szerkezetű elálatott 4 ló erejű, még csak 2 nyaral használt járgányos cséplőgép.

Bővebben értekezhetni: **Sesztina Lajosnál.** (269.)

A közeli haláltól megmenttem

A legjobb európai cs. kir. udvari szálítóhoz

Hoff János urhoz,

cs. kir. tanácsos, az arany érdemkereszt és korona tulajdonosa, lovagi magas porrozs és német kitüntetéseknek.

Wien. Fabrik: Grabenhof 2. Fabrik: Niederlage: Stadt, Graben. Bräunerstrasse Nr. 8.

idő alatt teljesen felépült. Kérek 28 üveg maláta-sört, 5 kilo maláta csokoládét, és 10 zsebk maláta-cukorkát.

Hoff-féle maláta-egészségi SÖR.

a legmagasabb helyeken 55-ször kitüntetett.

Maláta-csokoládé és Hoff-féle maláta-cukorkák.

Dr. Sporer György Mátyás, cs. kir. tanácsos Abazsiában.

Raktár: Debreczenben, Riekl József Zelmos kereskedésében.

Árlejtsési hirdetés.

Szabad kir. Debreczen város által építendő „Arany bika” című szálloda kőmíves munkára, a kőmíves-vasak szállására és a bádógos munkára ezennel árlejtsési hirdetettük.

Az árlejtsési feltételek a következők:

1. §. Az árlejtsés, mely zárt ajánlatok által történik általános, tehát részt vehet benne mindazon szakértő, a ki a kőmíves munka fogamatosa ására ható-ági engedéllyel bír.

Ajánlatok, melyek ezen hirdetésben megszabott határidő lejártá után érkeznek be, semmi sán alatt el nem fogadtatnak.

Távirati u on beküldött ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

2. §. Az ajánlati tárgyalásnak alapjául szolgáló munka-kivonatokba, illetőleg elővételre az egység-árak a vállalkozók által ígértetendők be.

Az ajánlat csak azon esetben fogadtatik el, ha a költégetés és ajánlati levél a vállalkozóknak innen adandó eredeti irén nyújtatik be, ellenkező esetben visszautatitak.

3. §. Az ajánlatban az egység-árakon nyugvó végösszeg világosan, úgy számokkal, mint betűkkel határozottan előtűntetendő.

4. §. A vállalkozó köteles ajánlatában nyilvan kijelenteni, hogy ő az általa ismert és ismert általános és különleges feltételeknek magát mindenben aláveti.

5. §. Az általános feltételekben megszabott 5% bánatpénz az ajánlathoz csatolandó. O y ajánlatok, melyekhez a kitétt bánatpénz nincs csatolva, nem fognak figyelembevétetni.

6. §. A tanács fenntartja magának azon jogot, miszerint a munkát azon vállalkozónak adhassa át, ki a vállalat kivitelére nézve szakismereténél és tapasztalatánál fogva az elvállalt munkára és munkanemre a legnagyobb biztóséget nyujja.

A pályázat eredménye az ajánlókkal 5 nap alatt közzétetik.

7. §. A tervrajzok általános és különleges feltételek, munkakivonatok a városi mérnökhivatalban f. évi augusztus hó 1-től kezdve a hivatalos órákban megtekinthetők s az épiéssre vonatkozó felvilágosítások ugy a most nevezett helyen, mint Stiebel mű-gyemeti tanár ur pítési irodjában (Budapest museum körút 8-ik sz.) a hivatalos órákban nyérhetők.

Az 50 kros bélyeggel ellátott, és a bánatpénzsel felszerelt ajánlatok bepecsételve a f. évi auguszt. hó 14-ik napjának délutáni 6 órájáig a polgármesteri hivatalhoz nyujtandók be, és a következő nap d. e. 10 órákor a nygatánásteremben nyilvánosan fognak felbontani.

Kelt Debreczen, 1880. jul. hó 24 én tartott ülésből.

A városi tanács.

Főmémítőságu gróf

Schönborn Buchheim Ervin

munkács és szentmiklósi uradalmainak igazgatósága, jó hírnevű Frigyesfalvi vasöntőgyéj.

gazdasági gépgyárrá is átalakítván,

az, mint ilyen — működését már meg is kezdette.

A gyár mindennemű vasöntvények új gépek, kocsik, szekerek elkészítésére, gőz, iga vagy kézi erőre alkalmazott gazdasági vagy egyéb gépek kijavítására,

a lehető legjutányosabb árak mellett fogad el megrendeléseket.

Szíves megrendelések az uradalmi igazgatósághoz Munkácsra, vagy a gépgyár és üntőkezelő hivatalához Frigyesfalvára — u. p. Munkács — intézendők.

A nagyérdemű gazdáközönségnek különösen figyelmébe ajánlja a legújabb és igen tartós szerkezetű, kipróbált jóságú,

könnyű kezelésű

gabona-szelelő rostait. (264.)

OFNER RAKOCZY BITTER QUELLE

Ezen forrás kitűnősége ő felsége az osztrák császár és magyar király s. b., a m. tud.-akadémia a párisi orvos-akadémia valamint az első orvosi tekintélyek, mind a bel-, mind a külföldön, rendkívüli s felülmulthatatlan ásványtartalma (57 1/2—1000 részben) és ennek folytán gyógyhatása miatt, elismeréssel tüntettetett ki. — Az eddig más keserűvíznél nem találtatott nagymennyiségű Lithium tartalom, czudas betegségeknek, küszvénynek és húgysavas só lerakódásnál minden másmit keserűvízek felett előnyösebb a sikeresebb. — Mint szabályos adag e vizből egy bordeau-i pohárral többet használt, mint bármely másféle keserűvízből egy nagy pohárral.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványvízkereskedésben.

A budai Rákóczy-forrás igazgatósága Budapestben.

FRÖHLICH M. GYULA

üveg és porcellán gyári raktára

AZ ÜVEGES TÓTHOZ.

Dus választék virágvázákban 25 krtól 1, 2, 5, 6 forintig.

Kávé csészék, kávé tácaák, pálinka-készletek

DROTHOTURCOK ÉS KAAÉ-LEÖNTŐ-GÉPEK.

Alpakasíler, pefon és briti utca mindenféle kanalak.

Zseb és evőeszközök, ollók, mindenféle kerü-, éjli-, asztali petroleum lámpák.

LÉGYFÖGŐ, BEFÖTTES- és UGORKÁS-ÜVEGEK!

arany és diófa rámás tükrök.

Vendéglő- és káreháztulajdonos urak részére a legkiválóbb minőségű sörös és boros üveg edények és egyéb felszerelések.

GYÁRI ARAKON (270.)

ajánlja a — FENTEBLI.